

Kəmalə HACIYEVA

“Milli musiqinin tədqiqi” elmi-tədqiqat
laboratoriyasının kiçik elmi işçisi

Ünvan: Bakı, Yasamal rayonu, Ələsgər Ələkbərov 7

E-mail: kamale.h78@mail.ru

HACIBƏYLİ QARDAŞLARI VƏ ONLARIN AZƏRBAYCAN MUSIQİ MƏDƏNİYYƏTİNİN İNKİŞAFINDA ROLU

***Xülasə:** Məqalədə Hacıbəylilər soyadını daşıyan görkəmli insanların həyat və fəaliyyətindən maraqlı faktlar verilir. Onların birgə işinin və fərqli yaradıcılığının yadda qalan məqamları vurğulanır. Belə ki, Hacıbəyli qardaşları musiqi aləminə sanballı yeniliklər gətirmişlər və biz bu məqalədə onların həyatına aid bəzi faktları xronoloji ardıcılıqla verərək Hacıbəylilərin yaradıcılıq məsləkinə və hədəflərinə aparan yolun bir sıra məqamlarına işıq salmağa çalışmışıq.*

***Açar sözlər:** Zülfüqar Hacıbəyli, Üzeyir Hacıbəyli, Qori, opera, Ceyhun Hacıbəyli, Fransa, Sorbon*

Hacıbəylilərin ata babası Molla Məhəmmədin böyük oğlu Hacı zərgər, kiçik oğlu Mirzə Əbdülhüseyn idi. Mirzə Əbdülhüseyni öz süd bacısı Şirin xanımla evləndirən Xurşidbanu Natəvan bir qədər də bu nəslə yaxın olmuşdu. XIX əsrdə qadın sənətkarları arasında Xan qızı Xurşidbanu Natəvan yalnız şeirləri, rəsmləri, xeyriyyə işləri ilə şöhrət tapmamışdı. O, həmçinin, Azərbaycan-Dağıstan əlaqələrinin yaranıb inkişaf etməsində mütərəqqi rol oynamışdı; Natəvan knyaz Xasay xan Usmiyevlə ailə qurmaqla Dağıstan diyarını Azərbaycana doğma etmişdi. XIX əsrin sonu Əbdülhüseyn bəy və Şirinbəyim xanım Hacıbəylilərin ailəsində beş uşaq dünyaya gəlir: Sayad (1872), Abuhəyat (1880), Zülfüqar (1884), Üzeyir (1885), Ceyhun (1891). Əbdülhüseyn Molla Məhəmməd oğlu zəmanəsinin savadlı, ziyalı insanlarından idi. O, Xan qızı Xurşidbanu Natəvanın mirzəsi olmuş və şairənin Ağcabədidə yerləşən təsərrüfatına başçılıq etmişdir. Şirinbəyim xanım isə Qarabağda məşhur olan Əliverdibəyovlar nəslindən idi. Ailədə Zülfüqarın, Üzeyirin, Ceyhunun gələcəkdə istedadlı şəxslər kimi formalaşmasında valideynlərinin böyük rolu olmuşdur. Onlar uşaqlıqdan Şuşada xalq musiqisinin əhatəsində böyümüş və bu ecazkar musiqini istedadlı sənətkarların – xanəndələrin, sazəndələrin və b. ifasını canlı dinləmişlər. Şirinbəyim xanımın qardaşı Ağalar Əliverdibəyovun da ailənin musiqi zövqünün formalaşmasında böyük təsiri olmuşdur. O, Sankt-Peterburqda, daha sonra Varşavada təhsil almışdı, musiqi heyranı idi, ömrünü xalq musiqisinə həsr etmiş bu görkəmli ədib çoxlu xalq mahnıları bilir, onları toplayır, gözəl muğam ifa edərək daim öz üzərində işləyir və məşhur Şuşa musiqiçiləri ilə əlaqə saxlayırdı. Xaraktercə aktiv, təşəbbüskar olan Ağalar Əliverdibəyov öz evində musiqi axtışlarını keçirir, musiqiçilərə hər cür kömək edir və demək olar ki, Şuşa şəhərində musiqi həyatının mərkəzində fəaliyyət göstərirdi. Onun Zülfüqar, Üzeyir və Ceyhun qardaşlarına təsiri şəxsiz idi.

Ataları Əbdülhüseyn çox da varlı olmadığına baxmayaraq, oğlanlarından təhsilli əsirgəməmişdi. Zülfüqar və Üzeyir ikiillik rus-türk məktəbində oxuyurdular. Daha sonra Üzeyir Hacıbəyli Qori müəllimlər seminariyasına daxil olmuş, Zülfüqar isə atasına işində kömək edərək daim təhsil almaq barədə düşünürdü. Ən kiçik qardaşları Ceyhun isə Şuşa və Bakı məktəblərində ibtidai təhsil almışdı.

Əbdülhüseyn Hacıbəylinin qəfil vəfatı ilə bağlı ailənin bütün maddi qayğıları böyük qardaş Zülfüqarın üstünə düşür. O, əvvəlcə şəhər duması və qəza idarəsində kargüzar, sonralar isə Şuşa şəhəri əkinçilik və töycü işləri idarəsinin müvəkkili yanında tərçüməçi işləyir.

Ailə qayğılarını evin böyük oğlu üzərinə götürdüynə görə ortancıl oğul Üzeyirin seminariyada təhsil illəri (1899-1904) çox maraqlı keçir və onun genişmiqyaslı dünyagörüşünün formalaşmasında böyük rol oynayır. O, burada dünya mədəniyyəti ilə tanış olur, Avropa musiqi klassiklərinin əsərlərindən bəhrələnir. Bununla yanaşı, öz milli musiqisinin mənşəyini də unutmayaraq, Azərbaycan xalq mahnılarını nota köçürür. Burada Üzeyir Hacıbəyli Müslüm Maqomayevlə tanış olur və bu tanışlıq sonralar hətta qohumluğa çevrilir. Belə ki, Üzeyir bəy Məleykə xanım, Müslüm isə Badigülcəməl xanım Terequlovları özlərinə ömür-gün yoldaşı seçirlər. (Məleykə Hacıbəyli Tiflisdə Qızlar Gimnaziyasında oxumuş, həmçinin, sonralar pedaqoq kimi burada və Bakıda fəaliyyətini davam etdirmişdir. Azərbaycanda konservatoriya təşkil olunandan sonra həmin ali məktəbin tələbəsi olmuşdur).

Üzeyir bəy və Məleykə xanım

Qori seminariyasında oxuyan Üzeyir burada not sistemi ilə birgə violində çalmağı da öyrənmişdi və yay tətili zamanı Şuşaya gələrkən onun qardaşları da Üzeyirin çalğısı zamanı Avropa musiqisi ilə yaxından tanış olmaq imkanı qazanırdılar. Onlar

operalardan müxtəlif motivləri və ya romansları, ariyaları öyrənir həm də ortancıl qardaşları vasitəsilə xarici musiqi mədəniyyətinə bələd olurdular. Ceyhun isə öz növbəsində, onu xalq yaradıcılığının yeni nümunələri, yenilikləri ilə tanış edir və muğam sahəsindəki biliklərilə Üzeyirin yaddaşını təzə-ləyirdi.

Ceyhun Hacıbəylinin yazdığına görə, Üzeyir onunla birgə “Leyli və Məcnun” operası üzərində işləməyə başlamışdı (7, s. 122-127). 1907-ci ildə iki qardaş “İslamiyyə” mehmanxanasında yerləşərək opera üçün münbit şəraitin yaranmasına səbəb olurlar. Belə ki, Məhəmməd Füzulidən böyük lirik şeir mətni götürülüb işlənir və öz yazdıqları bütöv bir mətn ona əlavə olunur. Eyni zamanda, Məcnunun atası üçün “Rast” və “Çahargah” üzərində, Məcnun üçün isə “Şikəsteyi-fars”, “Bayatı-Şiraz”, “Segah” və s. muğamlar əsasında vokal əsərlər yaradılırdı (bəzən təsniflərdən də istifadə olunurdu). Üzeyir not sistemini və polifoniyayı bildiyi üçün bütün qeyd olunan əsərləri və sonradan başqalarını da nota köçürür. Həmçinin, xor çıxışlarına polifoniyayı yeritməklə

Azərbaycan və xarici musiqi qaydalarının birləşməsində, vəhdətində bir islahat etmişdi.

Üzeyir Hacıbəyli Qori seminariyasından olan keçmiş həmkarlarını da işə cəlb edərək simli orkestr yaradır və ona xalq çalğı alətlərindən ibarət ansambl birləşdirir. Beləliklə, orkestrlə iş bitdikdən sonra, səhnədə rollarda çıxış edən səsli müğənni-xanəndə aktyorlar tələb olunurdu və onları tapmaq ən çətin vəzifələrdən biri idi. Nəhayət, bir çox axtarışlardan sonra rollara ifaçılar tapılırdı: Məcnun obrazını – şəhər idarəsinin işçisi Hüseynqulu Sarablı, Leyli rolunu Əhməd Bədəlbəyli oynayırdı, İbn Səlam rolunda elə də dərin aktyor oyunu lazım olmadığından onun partiyasını oxumaq Ceyhun Hacıbəyliyə həvalə olundu. Məcnunun atası obrazını Qarabağdan olan müəllim, muğamatın gözəl bilicisi – Mirzə Muxtar canlandırmalıydı, Leylinin atası rolunu isə peşəsi podryatçı olan, həvəskar gənc İmran Qasımova tapşırıldı. Operanın xoreoqrafiya hissəsi ilə Ceyhun Hacıbəylinin sinif yoldaşı Bəhram Vəzirov məşğul olurdu və bu çox uğurlu bir tapıntı idi. Məşğələlər üçün yeri İmran Qasimov təşkil etdi. O, evinin böyük otağını məşq zalına çevirdi. Üzeyir Hacıbəyli bütün bu çətinliyi üzərinə götürərək gecə saatlarına qədər oturur və mükəmməl musiqili-vokal səhnə əsəri yaratmağa çalışırdı.

Beləliklə, 1908-ci ildə premyera baş tutdu. Dinləyicilər əsərin əvvəlindən susaraq, əl çalmağa belə cəsarət etmirdilər və nəhayət, əsərin sonunda zaldan güclü alqış səsi gəldi. Əsər bəyənildi. İlk muğam-opera ərsəyə gəldi.

Böyük qardaş – Zülfüqar Hacıbəyli

Bu müqabildə, 1907-ci ildə Zülfüqar Hacıbəyli bacıları ilə birgə Bakıya köçür. O, Azərbaycan xalq musiqisinə dərinləndirən bələd olmuş bir insan kimi tar alətində də gözəl çalırdı.

Zülfüqar Hacıbəyli də qardaşları ilə birgə Azərbaycan peşəkar musiqi mədəniyyətinin yaranması və dirçəlişi uğrunda mübarizəyə qatılır. 1910-cu ildə o, ilk opeotalardan biri olan “Əlli yaşında cavan” əsərini yazır. Bu, Zülfüqarın ilk teatr əsəri idi. Sadə və əyləncəli məzmunu malik olan əsər üç pərdəli və 4 şəkillidir. Əsərin ilk tamaşası 1911-ci ildə Tiflisdə Gürcü Zadəganları Teatrında olmuşdur. Ardıcıl olaraq o, Tiflisdə, elə həmin ildə “11 yaşlı arvad və ya varlı”, 1912-ci ildə isə Naxçıvanda “Evlükən subay” musiqili komediyalarını yazır.

Gözəl təşkilatçılıq qabiliyyətinə malik olan Z.Hacıbəyli musiqili teatr truppası yaradır. Buraya Mirzağa Əliyev, M.Quluzadə, T.X.Quliyev, Sidqi Ruhulla, Göyərçin xanım Şatnova, Münəvvər xanım və 11

yaşlı Antonina Gilman daxil idi. Truppa 1911-ci ildən etibarən Zaqafqaziyanın şəhərlərinə qastrol səfərinə çıxır. Truppanın tamaşaları bəzən xeyriyyə səciyyəli olurdu, yəni, tamaşalardan toplanan vəsait Bakı Təhsil müəssisələrinə – ehtiyacı olan şagirdlərə verilirdi.

1916-cı ildə yazdığı “Aşıq Qərib” operası bəstəkara böyük şöhrət gətirdi. Operanın məzmunu eyniadlı dastandan götürülmüşdü. Baş rollarda – artıq o zamanlarda məşhurlaşmış Hüseynqulu Sarabski (Aşıq Qərib), qadın rollarında Əhməd Ağdamski və H.Hacıbababəyov iştirak edirdi.

1917-ci il Zülfüqar Hacıbəyli “Üç aşıq və ya Məlikməmməd” adlı növbəti operasını yazır. 1918-ci ilin yayında bəstəkarın rəhbərlik etdiyi truppa (Hüseynqulu Sarabski, Mirzağa Əliyev, Hüseyn Ərəblinski, Sidqi Ruhulla, Əhməd Ağdamski, Ə.Hüseynzadə, Yeva Olenskaya) İrana qastrol səfərinə gedir. Truppanın iştirakı ilə olan

tamaşalar (“Leyli və Məcnun”, “Əsli və Kərəm”, “Aşıq Qərib”, “O olmasın bu olsun”, “Əlli yaşında cavan”, “Evliyə subay” və başqaları) İranın şəhərlərində böyük uğur qazanır.

20-30-cu illərdə ilk bəstəkar mahnıları yazılır və Z.Hacıbəyli bu sahədə təşəbbüs göstərərək mahnılar yaradır: “Kənd qızı”, “Çoban qız”, “Əsgər nəğməsi” və b. O, 1932-ci ildə “Kölə qadınların rəqsi” adlı kiçik simfonik səpgili pyes bəstələyir. Həmçinin, bəstəkar bir neçə kantata

yazır. 1933-37-ci illər ərzində Zülfüqar Azərbaycan radio verilişləri şəbəkəsi musiqi bölməsinin bədii rəhbəri işləyib. 1935-ci ildə bəstəkar, öz oğlu – sonralar artıq məşhur dirijor Niyazi ilə birgə Cəfər Cabbarlının ilk səslə “Almas” filminə musiqi yazmışdır. 1937-ci ildə o, Azərbaycan Estradasında bədii rəhbər vəzifəsinə dəvət olunur.

Bəstəkarın arxivində “Onda elə, indi belə”, “Yarış”, “Kişidə sevgi bir olar”, “Evlənirəm”, “Mən ağlaram, o gülər”, “Biçarə Xavər”, “Məşədi Xudunun məişət həyatı” adlı musiqili komediyaların librettoları və musiqi eskizləri tapılmışdı, həmçinin, Abdulla Şaiqin librettosuna yazılmış “Nüşabə” operası üzərində işlədiyini sübut edən çoxlu material aşkar edilmişdi.

Bəstəkar 1943-cü ildə əməkdar incəsənət xadimi fəxri adına layiq görülmüşdür. O, 1944-cü ildə “Qafqazın müdafiəsinə görə”, 1945-ci il “Böyük Vətən müharibəsində rəşadətli əməyə görə” medalları, 1946-cı ildə “Şərəf nişanı” ordeni ilə təltif olunmuşdu. 1950-ci ilin sentyabrında bəstəkar vəfat edir.

Ortancıl qardaş – Üzeyir Hacıbəyli

1904-cü ildə Qori seminariyasını bitirmiş 17 nəfərə təyinat verilir. Lakin gənc Üzeyir bəy Bakıda işləmək arzusunda olduğu üçün Qoriyə burada işləmək istədiyini bildirən məktub yazır. Elə həmin il 30 iyun tarixində Miropıyev ona cavab yazır. İyulun ilk günlərində Gəncədə olan Üzeyir Yelizavetpol quberniyasının məktəblər ins-

pektorluğuna müraciət edir və onu Cəbrayıl qəzasının Hadrut kənd məktəbinə müəllim təyin edirlər. Hacıbəyli burada rus dili, hesab, tarix və musiqidən dərslər deyir.

Bir ildən sonra Ü.Hacıbəyli Hadrutu tərk edərək Bakıya gəlir və Bibiheybət neft rayonunda fəhlə uşaqlarına dərslər verir. Bu müddət ərzində o, türk dilində hesabdən dərslər tərtib edir, Qoqolun “Şinel” əsərini türkcəyə tərcümə edir. “Həyat” qəzetində tərcüməçi işləyən Üzeyirin 1905-ci il 10 sentyabrda qəzetin 59-cu sayında “Bir xanım əfəndinin bizlərə hüsnü-təvəccöhü” sərlövhəli ilk yazısı dərc olunur. 1906-cı il “İrşad” qəzetinin fevral nömrələri məhz, Üzeyir bəyin müdirliyi ilə nəşr olunur. Lakin onun felyetonları qəzetin iki dəfə bağlanmasına səbəb olur. İlk dəfə “Stolipinin xəyalı”, növbəti dəfə isə “Nağıl” felyetonu kəskin tənqidi xarakter daşdığı üçün qəzet birdəfəlik bağlanır. 1907-ci ildə Üzeyir Hacıbəyli Bakıda Orucov qardaşlarının mətbəəsində “Mətbuatda istifadə olunan siyasi, hüquqi, iqtisadi və əsgəri sözlərin türki-rusi və rusi-türki lüğəti”ni çap etmişdir. O, həmçinin, “Şərqi-rus”, “İttihad”, “Tərəqqi”, “Həqiqət”, “İqbal”, “Yeni İqbal”, “Kaspi” və s. qəzetlərdə çalışır. 1908-1911-ci illərdə Ü.Hacıbəyli “Səadət” məktəbində dərslər deyir.

Üzeyir 1912-ci il ali təhsil almaq üçün əvvəlcə Moskvaya getmiş, filarmonik cəmiyyətin musiqi kurslarında (solfecio üzrə N.M.Laduxindən, harmoniya üzrə N.N.Sokolovskidən) dərslər almışdır. 1913-cü ildə isə Sankt-Peterburq konservatoriyasına daxil olmuş Üzeyir bəy “Arşın mal alan” musiqili komediyasını məhz, burada yazmışdır. 1914-cü il I Dünya müharibəsi başlanması səbəbindən o, təhsilini yarımçıq qoyaraq Bakıya qayıdır.

1918-ci ildə qanlı mart hadisələri zamanı Nəriman Nərimanov Ü.Hacıbəyliyə yanına çağıraraq, ona “Hacıbəyli qardaşlarının teatr truppası” ilə İrana qaçmağa məsləhət görür. Həmin ilin oktyabrında Bakıya qayıtmış Üzeyirin “Azərbaycan” qəzetində ilk məqaləsi dərc olunur. 1919-cu ilin yanvarından 1920-ci ilin 27 aprelinə qədər Üzeyir Hacıbəyli “Azərbaycan” qəzetinin müdiri idi. Lakin bunu da qeyd etmək lazımdır ki, qəzetin ilk redaktoru Üzeyir bəyin kiçik qardaşı Ceyhun Hacıbəyli olmuşdur.

Kiçik qardaş – Ceyhun Hacıbəyli

Ceyhun ali təhsilini Peterburqda hüquq fakültəsi və Fransanın Sorbon universitetində jurnalistika üzrə almışdır. İstedadlı jurnalist olan Ceyhun bəy Azərbaycanda Müsavat hökuməti qurulduqdan sonra həmçinin, parlamentin üzvü Əlimərdan bəy Topçubaşovun rəhbərlik etdiyi nümayəndəliyin katibi idi. Yeni hökumət onu bu nümayəndəliyin katibi kimi Parisə göndərmiş, C.Hacıbəyli orada Azərbaycan Müsavat hökumətinin daimi nümayəndəsi kimi işə başlamış və doğma ölkəni “sovetlər” işğal etdikdən sonra həmişəlik orada qalmış, mühacirət həyatı keçirərək, fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Ceyhun bəy Fransaya gedənə qədər “Kaspi”, “İttihat” qəzetlərinin də redaktoru olmuşdur. Həmin dövrdə felyetonları arasında “Pristav Ağa” daha çox məşhur idi və “Proqres” qəzetinin 1907-ci il VI və VII saylarında “Dagestanskiy” imzası ilə çap olunmuşdu. O, Parisdə, Rusiyada və Qafqazda çap etdirdiyi bir çox publisist yazılarında adını məhz “C.Dağıstanlı” kimi göstərirdi.

Əlbəttə ki, Fransada olan Ceyhun vətənə qayıda bilməyəcəyini qərarlaşdıraraq, ailəsini də bu ölkəyə gətirir. Həyat yoldaşı Z.Hacıqasımovna-Hacıbəyli 2 yaşlı övladını götürüb Ceyhun bəyin yanına yollanır.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin Parisdə çap etdirdiyi kitablar, bülletenlər və başqa materiallar o dövr üçün çox vacib idi. Fransız və ingilis dillərində çap edilmiş “Qafqaz Azərbaycan Respublikası”, “Qafqaz Azərbaycan Respublikasının sülh konfransına memorandum”u da çox maraqlıdır. Konfrans dövründə Ceyhun bəy Parisdə nəşr olunmuş “Rövyü dü Monde müzülman” jurnalında “Birinci müsəlman respublikası – Azərbaycan” adlı məqalələr toplusunu dərc etdirmişdi. O, bu məqalələri sonradan kitab halında çap etdirir. Avropa oxucularını mədəniyyətimizlə tanış edən C.Hacıbəyli Üzeyir bəyin “Arşın mal alan” musiqili komediyasını fransız dilinə tərcümə etmiş və səhnələşdirmişdi. Mühacirət illərində Ceyhun Hacıbəyli bir çox qəzet və jurnallarla, radio ilə əməkdaşlıq etmiş, öz doğma Vətənilə bağlı çoxlu məqalələr yazmış, tədqiqatlar aparmışdır. O, fransız dilində çıxan “Qafqaz”, daha sonra Münhendə Azərbaycan dilində nəşr olunan “Azərbaycan” jurnalına redaktorluq etmişdir. “Azadlıq” radiostansiyasının yaratıcılarından sayılan C.Hacıbəyli Münhendəki “SSRİ-ni Öyrənən Universitet”in müxbir üzvü seçilmişdir.

Ceyhun bəy Fransada, Rusiyada, Azərbaycanda və Dağıstanda bir sıra publisist əsərləri, kitabları ilə tanınsa da, onun

şairlik qabiliyyəti üstüörtülü qalmışdı. C.Hacıbəylinin Xalq Cümhuriyyəti dövrünə həsr olunmuş bir şeirini sizə ixtisarla təqdim edirik:

Böyük bir inqilabın Alovları göründü: Əməkçiyə zülm edən Uzaqlara süründü.	Ağır gəldi bana da Yurtta işsiz oturmaq: Evdə yaxud yollarda Əli qoynunda durmaq.	Satdım bəgə xəncəri, Puluna kitab aldım: Nicatımız bundadır, İştə bunu anladım.	Burda bizə yeni ruh, Yeni fikir veirlər. “Torpaq, hava, atəş, su Həp sizindir” deyirlər.	Siz də o dağlar kimi, Yüksəklərə çıxınız. Qaranlıqda gizlənən Xürafatı yıxınız.
---	--	--	---	--

Beləliklə, Ceyhun Hacıbəyli 1920-ci il 28 aprel bolşevik çevrilişindən sonra Vətənə geriyyə qayıda bilməmiş, Parisdə 1962-ci il oktyabrın 22-də (71 yaşında) vəfat etmiş və orada da torpağa tapşırılmışdır.

ƏDƏBİYYAT:

1. Məmmədli Q.M. Üzeyir Hacıbəyov (1885-1948). Həyat və yaradıcılığının salnaməsi. B.: Yazıçı, 1984, 463 s.
2. Hacıbəyli Ü.Ə. Nəşrlərdə kənara qoyulmuş mətbu əsərləri (1904-1912). Toplayanı Hüseynov Ş. I hissə. B.: Elm, 2009, 300 s.

3. Hacıbəyli Ü.Ə. Seçilmiş əsərləri. 2 cildə, I c. Tərtib edən Abasov A. B.: Şərq-Qərb, 2005, 408 s.
4. Hacıbəyli Ü.Ə. Seçilmiş əsərləri. 2 cildə, II c. Tərtib edən Abasov A. B.: Şərq-Qərb, 2005, 456 s.
5. Cəbrayılbəyli C.M. Zülfüqar Hacıbəyov. B.: Işıq, 1985, 104 s.
6. Nəbiyev B.Ə. Üzeyir Hacıbəylinin ömürnaməsi (fragmentlər). B.: Şərq-Qərb, 2012, 520 s.
7. Гаджибейли Дж. Избранное (Составители М.Теймуров, А.Асланов). Б.: Азернешр, 1993, 128 с.

Кямалә ГАДЖИЕВА

Младший научный сотрудник
лаборатории «Исследование национальной музыки» АНК

БРАТЬЯ ГАДЖИБЕЙЛИ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ АЗЕРБАЙ- ДЖАНСКОЙ МУЗЫКАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ

Резюме: В статье освещаются интересные факты жизни и деятельности братьев Гаджибейли. Акцентируются события, имеющие особое значение в формировании мировоззрения этих личностей, которые сыграли большую роль в культурной и общественно-политической жизни Азербайджана в начале XX века.

Ключевые слова: Узеир Гаджибейли, Зюльфугар Гаджибеков, Джейхун Гаджибейли, Горийская семинария, опера «Лейли и Меджнун», Франция, Сорбонна

Kamale HAJIYEVA

Junior research assistant of
«Laboratory of national music research» of AMC

HAJIBEYLI BROTHERS AND THEIR ROLE IN THE DEVELOPMENT OF AZERBAIJAN MUSIC CULTURE

Summary: In the article highlights interesting facts of life and activities of brothers Hajibayli. Emphasized events, are of particular importance in formulation worldview of these individuals, that played a big role in cultural and social-political life of Azerbaijan at the beginning of the twenty century.

Key words: Uzeir Hajibayli, Zulfugar Hajibayov, Jeyhun Hajibeyov, Gori seminary, opera "Leyli Majnun" France, Sorbonna

Rəyçilər: sənətsünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor Abbasqulu Nəcəfzadə
sənətsünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor Ülkər Əliyeva